

La desesperació de John Berger

La humiliació de poder canviar/ gairebé no res

"Berger diu que la poesia no té mare. Potser no, però els seus poemes són sovint com un pom de flors precioses que acaba en un abocador. Això sí, en aquell humus de cuc de terra s'hi aniran pansint pètals, fulles i tiges i hi renaixerà l'esperança en forma d'un altre ram tant o més ufanós que el precedent", escriuen Montse Basté i Martí Sales, traductors del llibre *Poemes escollits, John Berger* (<https://www.edicions1984.cat/cataleg/poemes-escollits-2/>), amb què Edicions de 1984 publica per primera vegada en català els versos de l'escriptor.

La poesia del novel·lista, crític d'art, pintor, dramaturg i guionista John Berger (<https://www.catorze.cat/noticia/4981/john/berger/literatura/es/serventa/vida>) (Hackney, Londres, 5 de novembre del 1926 - Antony, Alts de Sena, 2 de gener del 2017), com si busqués fer justícia, emmarca tot allò que tenen d'extraordinari les vides dels més humils. En llegim tres poemes - escrits en dècades diferents-, en la traducció al català i en la versió original: *Arbre genealògic*, *La carta* i *Set graus de desesperació*.

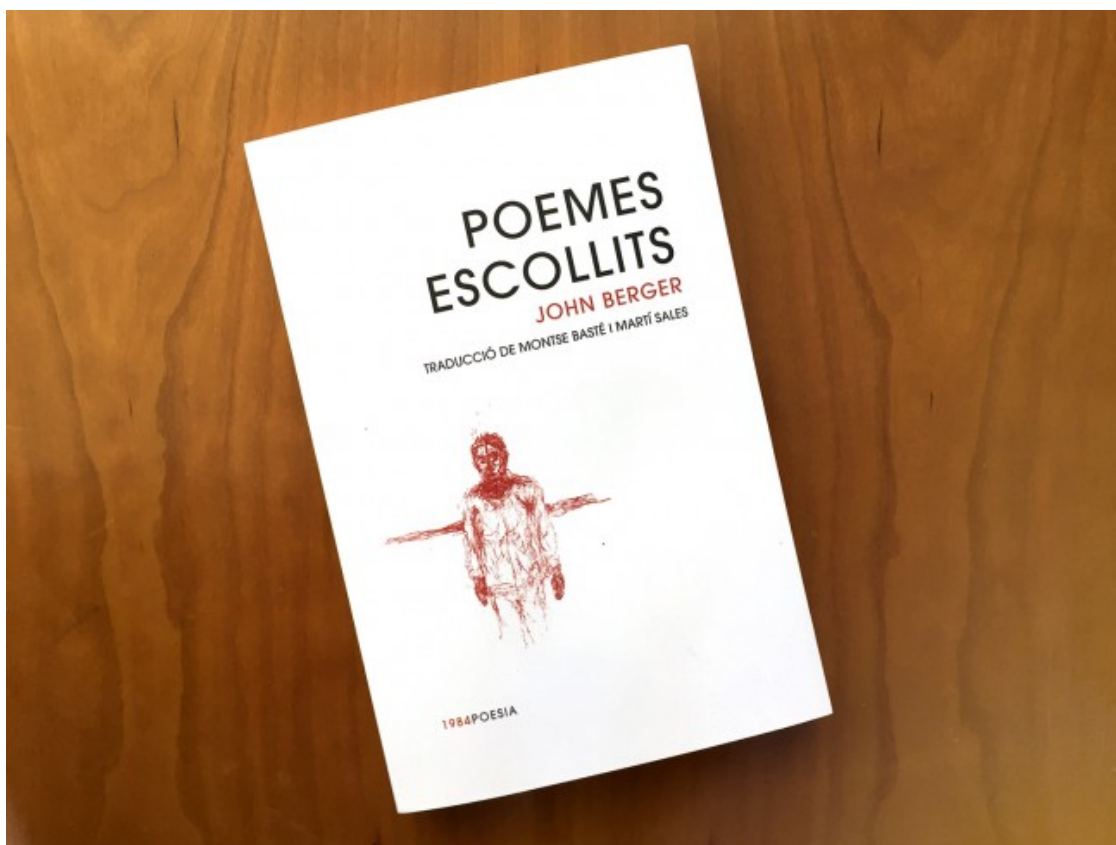

Foto: Catorze

Arbre genealògic

Tens uns braços especialment llargs
va dir el venedor
content de poder emprar
el seu criteri d'expert
quan vaig anar a comprar-me l'abric.

Tens els arcs dels peus especialment marcats
va dir-me la dona
fa quaranta anys
que venia cada setmana
a arreglar-li els cabells a la mare
i tenia nocions de podologia.

Una mandíbula especialment forta la teva
va dir el dentista austríac quan
amb el cap enrere i la boca oberta
vaig deixar que m'arranqués una dent
al nord de Londres.

Aviat aquests atributs seran tan
imperceptibles com les partícules
del núvol de pols blanca
que coneix l'herba
quan el carro ha passat
 l'herba de les vaques
 l'herba del cavall del veí
 l'herba dels dos xaï
 l'herba de l'aviram
 l'herba de quatre pomeres
 l'herba sèrbia
 que segaven els meus avantpassats.

Tinc uns braços especialment llargs
la seva llargada
hauria facilitat la sega.

(Anys seixanta)

Family Tree

You have unusually long arms
said the salesman
glad of the chance to use
fitting critical criteria
when I went to buy my coat.

Your arches are unusually high
said the woman
forty years ago
who came each week
to set my mother's hair
and knew a little chiropody.

An unusually strong jaw yours

said the Austrian dentist when
head back and mouth open
I let him extract a tooth
in North London.

Soon such attributes will be as
indistinguishable as particles
in the cloud of white dust
which settles on the grass
when the cart has passed
 cows grass
 grass of the neighbour's horse
 two sheeps grass
 fowls grass
 grass of four apple trees
 Serbian grass
 my ancestors scythed.

I have unusually long arms
their length
would have made scything easier.

La carta

Un mariner rep una carta
que ve de moltes verstes lluny.
La seva dona hi diu
que a casa
rere els penya-segats
és feliç.

I de la carta aquest és
?en les nits amb noies
en els ports més intraduïbles
durant un mar de mesos?
convenç el mariner renegaire
que el seu viatge inacabable
acabarà.

(1979)

A letter

A sailor receives a letter
from a thousand versts away.
His wife has written
that in their house
beyond the cliffs
she is happy.

And this *is* of her letter
during evenings with girls
in untranslatable ports
through the sea of the months

persuades the cursing sailor
that his never-ending voyage
will end.

Set graus de desesperació

Buscar cada matí
per trobar les engrunes
per sobreviure un dia més.

Saber al despertar
que en aquesta selva legal
els drets no existeixen.

L'experiència dels anys
que res no millora
només empitjora.
La humiliació de poder canviar
gairebé no res
i d'abastar el gairebé
que acaba en un altre cul-de-sac.

Escoltar mil promeses
que passen inexorables
pel teu costat i el dels teus.

L'exemple dels qui resisteixen
que els bombardegin fins a fer-los pols.

El pes dels teus morts
un pes que clausura
per sempre la innocència
perquè són tants.

(2001)

Seven levels of despair

To search each morning
to find the scraps
with which to survive another day.

The knowledge on waking
that in this legal wilderness
no rights exist.

The experience over the years
of nothing getting better
only worse.
The humiliation of being able
to change almost nothing,
and of seizing upon the almost
which then leads to another impasse.

The listening to a thousand promises
which pass inexorably
beside you and yours.

The example of those who resist
being bombarded to dust.

The weight of your own killed
a weight which closes
innocence for ever
because they are so many.

(2001)

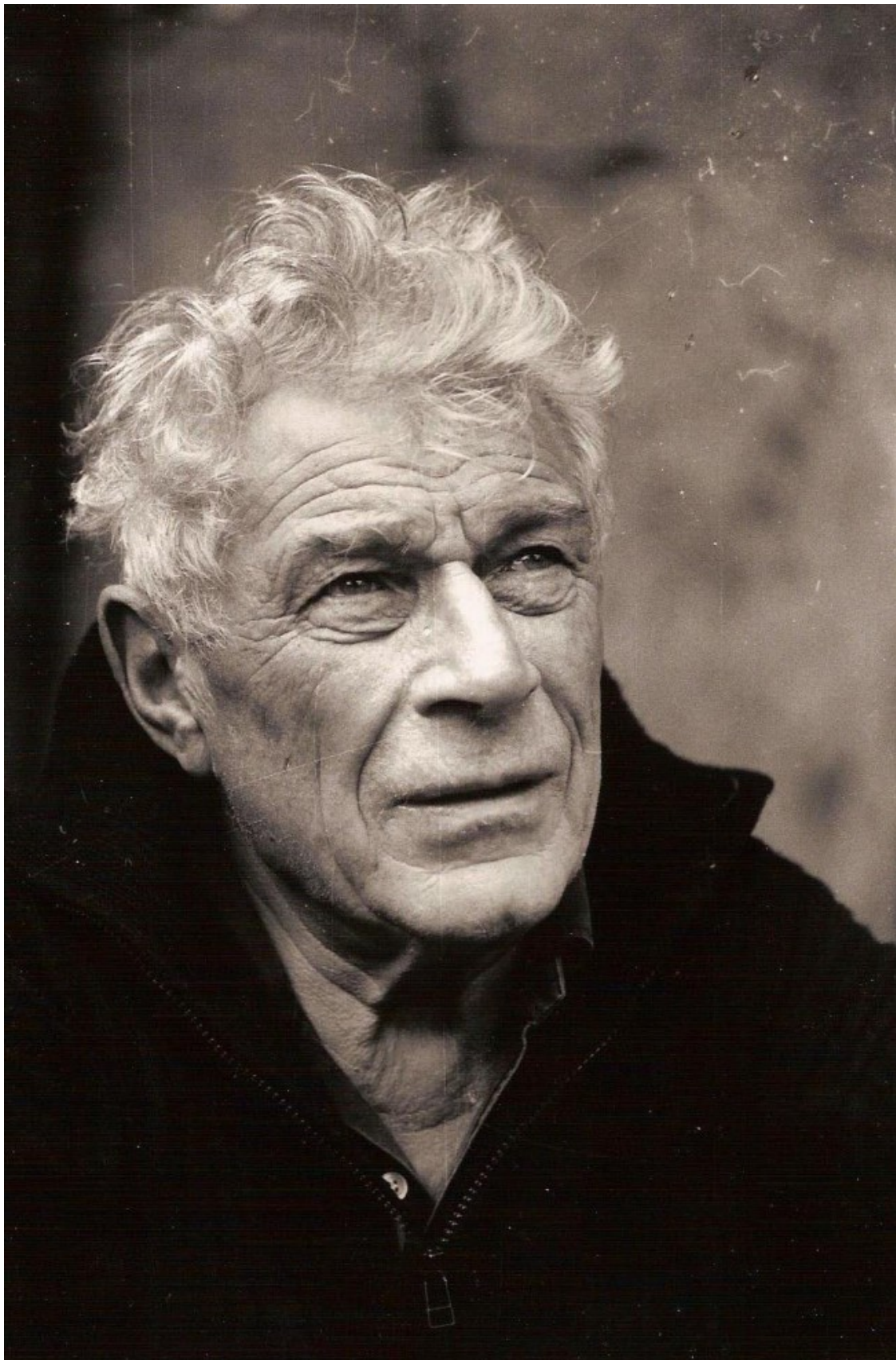

Foto: Jean Mohr

POEMES ESCOLLITS

JOHN BERGER

TRADUCCIÓ DE MONTSE BASTÉ I MARTÍ SALES

1984 POESIA

Poemes escollits, John Berger (<https://www.edicions1984.cat/catalog/poemes-escollits-2/>)

© John Berger, 2014
© Primera edició: maig de 2019
© de la traducció: Montse Basté i Martí Sales
© de les il·lustracions (coberta i interior): Yves Berger
© d'aquesta edició: Edicions de 1984, S. L.